

HALK BİLMECELERİ

**HAZIRLAYAN:
Abdülhakim ALTUNTOP**

HALK BİLMECELER

Birinci Baskı : Mart 2015
İkinci Baskı : Temmuz 2022

KİTABIN ADI : HALK BİLMECELERİ
YAZAR : Abdülhakim ALTUNTOP

Yazar ile İrtibat
E-MAIL : altuntopnet@hotmail.com

Web Sitesi : 1 - www.altuntop.net
2 - www.altuntop.org

Copyright © :
Bu Kitabın Tüm Hakları
Abdülhakim ALTUNTOP'a aittir.

Ö N S Ö Z

Bir şeyin adını anmadan vasıflarını üstü kapalı söyleyerek o şeyin ne olduğunu bulmayı dinleyene – veya okuyana – bırakmaktan ibaret olan eğlence yönü ağır basan edebî sözlere **BİLMECE** denir.

Bilmeceler, Somut veya soyut varlıkları, kavramları çeşitli ilişki ve çağrışımlarla insanların görüşlerine sunarak bunları açıklamayı veya bulmayı amaçlar.

Bilmeceler de genellikle diğer halk edebiyatı ürünleri gibi anonim'dir, yani söyleyeni birey olarak belli değildir.

Türk halk edebiyatı türlerinden olan bilmeceler, manzum ya da mensur olabilir.

Hemen hemen her konuda bilmeceler yapılmış olup ağızdan ağza, bölgeden bölgeye yayılmış ve bu esnada ilk hallerini koruyamamış, bazı değişikliklere uğramıştır. Bu değişiklikler, kelime veya hece düşmesi şeklinde olmuştur. Bu sebeple bilmecelerin mısralarında çok değişiklik görülür. Aynı bilimcede bölgelere göre kelime değişikliği olabilmektedir.

Türk bilmeceleri konusunda tarihsel ve güncel yazılı kaynaklardan taranarak binlerce bilmece arasından derlenen **dört yüz**'den fazla bilmeceyi sizler için titiz bir çalışma ile seçip derleyerek yayınlamış bulunmaktayız.

HALK BİLMECELER

Bilmecelerin birçok çeşitleri vardır:

- 1) – Şairlerin yazdıkları edebi bilmeceler.
- 2) – Halk hikâyelerindeki şahıslara sorulan ve cevaplandırılması istenilen zor sorular.
- 3) – Halk şairlerinin çözmesi için âşik kahvehanelerinde asılı bulunan bilmeceler.
- 4) – Hükümdarların birbirlerini kızdırmak gayesi ile sorulan suallerden oluşan bilmecelerdir.

Bilmecelerin uzun yıllar tekrarlanmasının sebebi eğlence ve zekâ oyunu olmalarının yanında, şiir ve sanat yönlerinin de olmasıdır. Buna rağmen son zamanlarda radyo ve televizyondan sonra bilgisayarın da birçok evlerde bulunması ile bilmeceler unutulmaya başlamıştır. Milli kültürümüze uygun olan bilmecelerin unutulmasını istediğimizden dolayı bu eseri hazırlamış bulunmaktan mutluluk duyuyoruz.

Türk halk bilmecelerinin tarihinin oldukça eskiye dayandığı zan edilmektedir. XI. yy.da yazılan **Divanü Lûgati't Türk** isimli kitapda bu halk edebiyatı çeşidine rastlanır.

Eski çağlarda, bilmece sormayı bir zekâ savaşı haline getirenler, karşısındakini ya tehdit eder veya bir bağış vaadinde bulunurlardı. Belkıs'ın Süleyman Peygambere, sorduğu bilmeceler gibi.

Çok eski çağlardan beri yaşaya gelen bilmece sorma geleneği günümüzde de sürmektedir. Bilmeceler, çok eskilerde, savaşlarda karşılıklı sorularak savaşmadan bilen tarafın galip geldiği, kan dökmeden savaş kazanılan bir bilgi yarışması olarak işlev yapmıştır. Masallarda sıkça rastlanan dev veya başka yaratıkların, bilmecemsi soruları, padişahların kızlarını verecekleri kişilere bilmece sorarak bilgi yarışması yapmaları, birçok mitolojik olaylarda

Abdülhakim ALTUNTOP

bilmecelerin çözümünüyle olayın iyi bir şekilde sonuçlanması bilmecenin eski toplumlardaki önemini göstermektedir. Eskiden ciddi, zekâ savaşı özelliği gösterirken, bilmece sorma geleneği zamanla eğlence şeklini almıştır. Değişen toplum yapısı ve yeni eğlence araçlarının gelişmesi sonucu unutulmuş görünse de çocuklar arasında olduğu gibi kırsal alanlarda çeşitli sebeplerle toplanan yetişkinler arasında bilmece sorma geleneğinin sürdüğü araştırmacılar tarafından belirlenmiştir. Bu ortamlarda kişisel veya karşılıklı gruplar halinde bilmece sorulmaktadır.

Özbağlı

Abdülhakim ALTUNTOP

BİLMECELERİN KÖKENİ

“Anadolu halkının özelliklerinden, başarılarından biri de bilmece konusunda görülür. Bilmeceler halktaki anlayış yetisinin yaşamsal ışımlarıdır. Onları kimin türettiği, kimin, ne zaman söylediği bilinmez. Toplum düşüncesinin böylesine ortak bir ürünüdür.

Anadolu’da aşağı yukarı bütün doğa varlıklarıyla, insan davranışlarıyla, araçlarla ilgili bilmeceler vardır. Bilmecelerde genellikle iki özellik göze çarpar. Biri, bilmecenin, bir şiir niteliği taşıması, şiiri kuran özlerin, onda yer tutmasıdır. Bilmecenin dokusunu ören şiir iplikleri ona ayrı bir tat, ayrı bir sevimlilik, bir yumuşaklık kazandırır. Böylece bir sanat yaratması olup çıkar bilmece. Öteki, bilmecenin bir tekerleme niteliğinde oluşudur. Tekerleme niteliği taşıyan bilmecelerde sözlerin belli bir anlamı yoktur.

Bilmeceler yapı bakımından ikiye ayrılır. İlk birbirine benzeyen, aralarında ses uyumu bulunan sözlerin (bunlar uydurma da olur) sıralanışı. Bu durumda bilmece bir müzik uyumu taşır. Sözler arasında, uyumun sağladığı anlamsız bir bir bağlantı vardır. Daha doğrusu bilmecenin anlamı ikinci bölüme sığdırılır. Birinci bölüm çoklukla bir giriş niteliğindedir. İlk bölümde ses uyumuna, kolay söyleyişe, ikinci bölümde anlama önem verilir.”

* İsmet Zeki EYÜBOĞLU,
Anadolu İnançları, Anadolu Üçlemesi 1,

BİLMECE OYUNU NASIL OYNANIR?

* Halk Bilmeceleri günümüzde çocuklar tarafından oynanan bir oyun halini almış bir gelenek olup; iki veya daha fazla şahıslardan oluşan gruplar tarafından oynanır. Çocuklardan bir tanesi bilmeceyi sorar, diğerleri ise bilmecenin cevabını söylerler. Bilmecenin cevabını iki veya daha fazla bilen var ise; doğru cevabı ilk defa söyleyen bilmece sorma hakkını kazanır.

Bilmeceler daha çok şifahi (sözlü) edebiyatı ilgilendirir. Bu münasebetle kışın uzun gecelerinde bir nevi zihin ve hafıza yoklama, zekânın işlemesi, eğlenceye yönelik olması bakımından ruhi tatmin ve boş zamanın değerlendirilmesini hedef alır. Kış gecelerinde toplanan aile fertleri, iki taraf halinde eğlence ve oyun kabilinden olmak üzere birbirlerine varlıklar ve mefhumlar hakkında sorular sorarlar.

Muhatabın, yani soru sorulan tarafın, sayıları özelliklerine göre, belirtilip sorulan varlığı bilmesi gerekir. Bilmekte zorlandığı takdirde, belirli ip uçları arar ve bilmeceyi soran tarafa; “Yenir mi, içilir mi, acı mı, tatlı mı, canlı mı, cansız mı, bu odanın içinde var mı?” gibi sorulara “evet”, “hayır” gibi kısa ve kesin cevaplar verilebilir.

Bilmecenin cevabı yine bilinmezse, taraflar arasında pazarlık başlar. Pazarlık, bilmeceyi çözemeyenlerin cevabı öğrenebilmesi için bir bağışta bulunmasıyla sona erer.

HALK BİLMECELER

Bu durumda soran taraf büyük şehirler ister. Mesela; “**gel İstanbul gel,**” der; veya **İzmir, Tebriz, Ankara, Bakü** gibi şehirler yanında başka şehirlerden de birini ister.

Bağışlar bilmecenin güçlük derecesine göre **Mekke, Medine, Kerkük, Musul, Bağdat, Konya, Buhara, Taşkent, Kaşgar, İstanbul, Ankara, İzmir** gibi şehirlerin yanı sıra, önem verilen herhangi bir şey olabilir.

Neticede her iki taraf da şehir kazanmaya çalışırlar. Bu durum gece yarısına kadar sürer gider. Böylece varlıklar zihni yönden zekâ ve akıl bakımından ele alınırken, büyük-küçük hep birden bilgi yarışması içinde vakit geçirip, zamanı değerlendirirler. Gerçekte bilmecelerin terbiye, öğretim ve eğitim ile eğlence bakımından küçümsemeyecek değerleri vardır.

Bilmeceyi soran grup, bilemeyen gruba aşağıdaki tekerlemeyi söyleyebilir.

**Bilemedin, Bilemedin,
Peynir ekmek yiyemedin.
Ben binerim gır ata;
Sen binersin, eşeğe,**

**Ben bütün dünyayı gezerim,
Kâbe hurmalarını yer gelirim,
Bilmeceyi sen çöze dur,
Ben ikincisini sual ederim.**

Abdülhakim ALTUNTOP

HALK BİLMECELERİ

BİRİNCİ BÖLÜM

001. Kuyruklu kumbara
Yemek taşır ambara.
002. Sarıdır, sarkar;
“Düşeceğim” diye korkar.
003. Çarşıdan aldım bir tane;
Eve geldim bin tane.
004. İstanbul’da süt pişti,
Kokusu buraya düştü.
005. Gözenek gözenek gözü var;
Beyler önünde sözü var.
006. Yer altında sakallı dede,
Dikenler de Nine, sökenler de Nine.

HALK BİLMECELER

007. Ufacık fıçıcık
İçi dolu turşucuk.
008. Havadan geldi,
Başımı deldi.
009. Elde yapılır,
Ete asılır.
010. Kara koyun meler gelir,
Dağı taşı deler gelir.
011. Kıvrım kıvrım kıvrılır çizgisi,
Ayırır kara ile denizi.
012. Canlıdır, ama bizim gibi gezemez,
Su içer, ama bizim gibi ağzı yoktur.
013. Bir sıvıdır,
Toprağın derinliklerinden çıkarırız;
O olmazsa, taşsız kalırız.
014. Babam kaya, annem taştır;
Ben olmazsam karnınız açtır.
015. Şekere benzer, tadı yok;
Havada uçar, kanadı yok.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

016. Suda ayılır,
Karada bayılır.
017. Canlı kaçır,
Cansız kovalar.
018. Etten, ipten yapısı,
Üstündedir kapısı.
019. Kandilde var, mumda yok;
Mendilde var, çuvalda yok.
020. Tavan içinde takır tukur,
Zan edersin halı dokur.
021. Sende var, bende var;
Bir kuru çöpte var.
022. Kırmızı duvar üstünde
Ak güvercin oturur.
023. Sıra sıra odalar,
Birbirini kovalar.
024. Dam üstünde teke bağlı,
Boynuzları köke bağlı.

HALK BİLMECELER

025. Ne kanı var, ne canı;
Beş tânedir parmağı.
026. Kuyruğu var, at değil;
Kanadı var, kuş değil.
027. Kanadı var, Kuş değil;
Boynuzu var, koç değil.
028. Çalı dibinde çıra yanar,
Güneş gibi rengi var.
029. Yer altında
Yağlı kayış.
030. Yiyecek dolu yapısı,
Unutulmuş kapısı.
031. İki Kaşık,
Duvara yapışık.
032. Elime bir cam aldım,
Düşüp içinde kaldım.
033. Kartopunu oymuşlar,
İçine havuz koymuşlar.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

034. Yol üstünde
Oklu yumak.
035. Dikdörtgenden geçilir,
Evin içine girilir.
036. Gece kapanır,
Gündüz açılır.
037. Denizden gider batmadan,
Havadan gider uçmadan.
038. Dam başında kadı gibi,
Göğe bakar cadı gibi.
039. Kırmızı duvar üstünde
Ak güvercin asılı.
040. Karaydı kırmızı oldu,
Herkesin gönlünü aldı.
041. Ben bir düş gördüm,
Et sakallı kuş gördüm.
042. Köprüden gölgesiz geçer,
Ben dururum o gider.

HALK BİLMECELER

043. Dizi dizi tencereler,
Parmak gözlü çingeneler.
044. Biz iki kardeşiz;
Her şeyi görürüz,
Birbirimizi görmeyiz.
045. Kara deve, girmez eve;
Kes başını girsin eve.
046. Kabuğu var, içi yok;
Dayak yer suçu yok.
047. Yer yer doymaz,
Oturur kalkmaz.
048. Yazın giyinir,
Kışın soyunur.
049. Sarı sarı dükkânlar,
İçinde bezirgânlar.
050. Küçücük papaz,
Bayırı çıkamaz.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

051. Altı mermer, üstü mermer,
İçinde bir bülbül öter.
052. İçi taş, dışı taş;
Sen içinde dolaş.
053. Ağadan gelin aldım,
Belâyı satın aldım.
054. Topraktan çıkar yeşil,
Belinde var püskül.
055. Zengin elinde,
Fakirin dilinde.
056. Tren geldi "İS" dedi,
Tabak düştü "TAN" dedi,
Annem bana "BUL" dedi.
057. Evde asılır,
Dağda atılır.
058. Fırında pişer,
Mideye düşer.
059. Kaftanı kara, gömleği sarı;
Ana yüzlü koca karı.

HALK BİLMECELER

060. Aksaray'da sultan oturur;
Onu yiyen, ölümden kurtulur.
061. Yeşil Taht üstünde var bir peri,
El uzattım, rakip çekti hançeri.
062. Hırsız içerde,
Başı dışarda
063. Parasını el alır,
Dumanını yel alır;
Zehiri bize kalır.
064. Çarşıdan aldım kapkara,
Evde, kırmızılaştı maskara.
065. Tek gözlü, tek bacaklı;
Dikiş - nakışta akli.
066. El kadar mezar,
Dünyayı gezer.
067. Nar dânesi, nur dânesi;
Dört köşenin bir dânesi.
068. Bilmece bildirmece,
El üstünde kaydırmaca.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

069. Altı deri, üstü deri,
İçinde bir avuç deri.
070. Gökte gördüm köprüyü,
Rengi yedi türlüyü.
071. İş görürken uzanır,
Dinlenirken kısalır.
072. Ağzı açık alâmet,
İçi kısıl kıyâmet.
073. Kara tavuk, dalda yatar;
Dal kırılmış, yerde yatar.
074. Ninemin etekleri,
Süpürür sokakları.
075. Uzun uzun urganlar,
Ucunda bağlı kurbanlar.
076. Kovalarsan senden kaçar;
Sen kaçarsan, o kovalar.
077. Benim adım iki hece,
Dolaşırım gündüz ve gece.

HALK BİLMECELER

078. Üstü çayır biçilir,
Altı çeşme içilir.
079. Eğridir eğri, ince dilli,
Öte gitsin pis selli.
080. Çıt der, çiçek açar;
Ateşi göğe çıkar.
081. Kokusu var, gül değil;
Tadı var, bal değil.
082. Yakınca ışık verir,
Bir taraftan da erir.
083. Fır fır döner,
Ak ak döker.
084. Takır takır takraba,
İçinde var akraba.
085. Vırakına bayıldım,
Susar susmaz ayıldım.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

086. Gidip gelince gıcırda,
Tek ayakta karar kılar.
088. Dört köşedir, beş değil;
Kimse ondan hoş değil;
089. Tepsi üstünde nâr,
Alsın haddi olanlar.
090. Bir ucu dudak,
Diğeri kulak.
091. Ayla yıldızı kopardılar,
Kırmızı beze yatırdılar.
092. Havada göz kırpar,
Bir söner, bir yanar.
093. Mavi tarla üstünde,
Beyaz güvercin yürür.
094. Dağdan gelir sekerek,
Üzüm gibi dökerek.
095. Su iken taş kesilip bayıldı,
Güneşi görünce ayıldı.

HALK BİLMECELER

096. Tavada kalbur asılı,
Dolaşır kasılı kasılı.
097. Küçük küçük murt yaprağı,
Hasan - Hüseyin toprağı.
098. Ocak başında oturup,
Burunu kütle batırır.
100. Mini mini ak taşlar,
Gökten yeri taşlar.
101. Sulu yerde kışner
Susuz yerde kışlar.
102. Bir basarsın düğmeye,
Çıkarsın gökyüzüne.
103. Yuvarlak kuyu var,
İki çeşit suyu var.
104. Arşın ayaklı
Burnu bıyıklı.
105. Ben bakar isem, bana bakar;
Sen bakan isen, sana bakar.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

106. Dalgınları barıştıır,
Hasretleri kavuřturur.
107. Dört kardeş bir kuyuya ok atar;
Kimi içer, kimi satar.
108. Yol üstünde kırmızı bohça,
İstenmeyen yapar salça.
109. Ağaç üstünde sandık,
Kıra kıra usandık.
110. Yer altında sakallı,
Bilen olsun akıllı.
111. Yer altına çivili tavuk,
Yiyenlerin karnı tok.
112. Bizim küçük Ömer,
Külâhı küle gömer.
113. Dağdan gelir yongası
Dereden olur gölgesi.
114. Kat kat döřek,
Yenen fiřek.

HALK BİLMECELER

115. Kağıda sardım samanı
Ağızımdan çıktı dumanı.
116. Babam kandil, annem çıra;
İşin yoksa, beni ara.
117. Ben giderim o kalır,
Benden nişân kalır.
118. Havada uçar, uçak değil;
Benden nişân kalır.
119. Beyaz gömlekle güzel,
Her sabah sofraya gezer.
120. Buradan attım kılıcı,
Halep'ten çıktı ucu.
121. Bir sobada sarı taba,
Ortasında altın varak.
122. Aşağı çevrilince dolar,
Yukarı çevrilince boşalır.
123. Allah beni var eylemiş,
Boğazımı dar eylemiş.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

124. Kendisi çok derindedir,
Herkesin bir yerindedir.

125. A ile başlar, N ile biter;
Boynu atkılı ormanda gezer.

126. Sarıdır özü,
Güldürür yüzü.

127. Karınca kaderince,
Yola gider, ince ince.

128. Bildircin budunu kaşır,
Bulduğunu bana taşır.

129. Çiğnersem kara döner,
Üflersem zara döner.

130. Yeni gelinin fesi,
Acı gelir nefesi.

131. Küçücük bir yastık,
İçinde un bastık.

132. Sıra sıra çeperler,
Birbirini öperler.

HALK BİLMECELER

133. Ak koyun akıştı,
Suya indi bakıştı.
134. Çıldırı çıtsız,
Baldırı etsiz.
135. Sabahleğin kalktım,
Bacayı boynuma taktım.
136. Burada yat, şurada yat;
Dış kapının ardında yat.
137. Açtım okudum dalından,
Yedim doydum balından.
138. Yazın yaşı yenir,
Kışın başı yenir.
139. Karşı dağın eteği,
Cümlemizin yatağı.
140. Ayakları su içer,
Üstünden herkes geçer.
141. Gökten kopardılar, ayla yıldızı;
Hâkim olan rengin çoğu kırmızı.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

142. Baldan tatlı, zehirden acı;
İyilik yapana duacı.
- 1 43. Dudağıma boya olur,
Kulağıma küpe olur.
144. Su üşümüş, ben olmuşum;
Güneşi görmüş, yok olmuşum.
145. Ormana gider, seslenir;
Eve gelir, yaslanır.
146. Onu yapan, söylemez;
Onu alan, bilemez;
Onu bilen, istemez.
147. Helemez hülemez,
Ocak başına gelemez,
Gelse bile duramaz.
148. Dışı katık,
İçi kütük.
149. Kat kat ama börek değil;
Yenir ama, elma değil.

HALK BİLMECELER

150. Nefesi var, canı yok;
Yenir ama tatlı değil.
151. Yuvarlandı yumak olu,
Geldi bize konak oldu.
152. İçi katık,
Dışı kütük.
153. Boyu var, Fidan gibi;
Eğilir, sultan gibi.
154. Bir öküzüm var,
Bağlarsam gezer,
Çözersem yatar.
155. Kokusu var, tadı var;
Binbir türlü adı var.
156. Asker olmuş tüm saçaklar,
Her birinden süngü sarkar.
157. Açtık okudum dalından,
Yedim doydum balından.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

158. Sandığım sihre bürünür,
Aynasında dünyâ görünür.
159. Ol nedir hercai simin beden;
Mahvolur ellerde ülfet etmeden.
160. Cansız canlıyı tuttu,
Canlı Geldi kurtardı.
161. Yatınca kediden alçak;
Kalkınca deveden yüksek,
162. Ay var iken, uçar,
Gün var iken kaçar.
163. Akşam baktım çok idi,
Sabah kalktım yok idi.
164. Doksandokuz cemaat;
İki müezzin, bir imam.
165. Çifter çifter dizilmiş,
Ensesinde asılmış.
166. Sarı sarı sardıran,
Kızları da kandıran.

HALK BİLMECELER

167. Boyum uzun, yavrularım düzüm düzüm,
Saçımdan görmüyor iki gözüm.
168. Bir oğlum var üç bacak;
Alır atar kucak kucak.
169. Buradan attım iğneyi,
Dolaştı geldi dünyayı.
170. Bir kuyum var,
İki türlü suyum var

***** OO O OO *****

HALK BİLMECELERİ

İKİNCİ BÖLÜM

171. Uzaktan gördüm taş,
Yürür yavaş yavaş,
Yanına varıp gördüm,
Dört ayaklı bir baş.
172. Kırmızıdan rengi var,
Tarladan dengi var,
Kırların tek gelini,
Rüzgâr sallar belini.
173. Dağdan attım yarılmadı;
Taşdan attım kırılmadı;
Ne kadar da zayıf imiş;
Bir tüfeğe dayanmadı.
174. Sabahtan çıktım bağa,
Elimden tuttuğu bir ağa,
Ama ağa, canın ağa,
Hâlim yok oynamaya.

HALK BİLMECELER

175. Kat kattır, ama katmer değil;
Kırmızıdır, ama kiraz değil;
Döğmeden gören ağlar;
Yenir, ama meyve değil.
176. Tava değil; kulpu var;
Bekçi değil, düdüğü var;
Her yerde bulunur o;
İnsan değil, göbeği var.
177. Yapılmamış duvar üstünde,
Doğmamış oğlan oturur.
Ekilmemiş bostanı
Yolma diye bağırır.
178. Aldır ama âriftir;
Her yemekte zâriftir,
Acı gözlüdür ama;
Burnu kıllı heriftir.
179. Altı ayaklı fil;
Ortasında dil,
Şaşkın isen sor,
Arif isen bil.

180. Ocak başında kuyu;
Kuyunun içinde suyu;
Suyun içinde yılan,
Ağzında var bir mercan.
181. Teptim tekerlendi,
Yedim şekerlendi,
Bir güzel âdem
Bal ile badem.
182. Hışıl hışıl ses verir,
Dağa taş süs verir,
Ne yerde durur, ne gökte,
Değen yüze mes verir.
183. Şehri var, köyü yok;
Dağı var, toprağı yok;
Denizi var, suyu yok,
Yenilecek aşu yok.
184. Ufacık kuşlar,
Bahçeyi taşlar,
Kendi yemez,
Ele Bağışlar.

HALK BİLMECELER

185. Beş parmaktır, ama eli yok;
Bir pabuçtur, ama tabanı yok;
Bâzen beyazdır, duvar gibi;
Bâzen karadır, kömür gibi.
186. Önce beyaz kar gibi,
Sonra yeşil yonca gibi,
Kızarıp kan olur sanki,
Öyle de lezzeti var ki.
187. Ayakları yoktur ama,
Yine de hızlı koşar;
Hemen hemen gece gündüz,
Durmadan koşar, ama
Yine de her zaman
Yatağında yatar.
188. Çıktım dağın tepesine,
Baktım ayın yarısına
Havada bir kuş gördüm
Meme verir yavrusuna.
189. Bir atım var mihriban
Göğsü suda her zaman
Gece gündüz kişnemez
Arpa saman istemez.

190. Yeşil iken al olur,
Zerre zerre dal olur,
Meyledince siyaha
Lezzet verir damağa,
Tutar isen yavaş tut,
İki elin kan olur.
191. Aşık der “Hab içinde”,
Bir örtülü kab içinde,
Ne mollalar okumuş,
Ne var kitab içinde.
192. Varma sakın yanına,
On parmağın bal olur.
Tutar isen yavaş tut,
İki elin kan olur.
193. Karşıdan bir ay doğmuş,
Ay'ı görenler olmuş;
Anası kundakta iken;
Kızının kızı olmuş.
194. Apul upul yürürsün
Samur kürkün sürürsün
Kırk halayık, kırk köle,
Niçin yaya yürürsün?

HALK BİLMECELER

195. Kırmızı cübbesi var,
Simsiyah tekkesi var,
Pek uzun değildir boyu
Kalabalıktır soyu.

199. Uzundur urgan gibi
Eni var yorgan gibi
Anasına bağırır
Kuzudan kurban gibi

197. Eşdim eşdim kum çıktı,
Kumdan minare çıktı.
Geçen yıl gördüklerim,
Bu yıl ortaya çıktı.

198. Ak ak yumurta mısın ,
Lap lap çukurda mısın,
Baharda çiğdem açtı,
Sen hâlâ burda mısın?

199. Gelir girer yerinde
Altun kemer belinde,
Gece gündüz ekin yer,
Yine durur yerinde.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

200. Çiçek açmış nar getir
Altıgenli kar getir,
Ormanlardan kırlarda,
Evimize kâr getir.
201. Kat kat sefer taşıyım,
Üç heceyle bilinir,
Bende canlı şeyler var,
Fakat sanma yenilir.
202. Üstü tahta, altı taş,
Altı ayak iki baş,
Sabahdan akşama dek,
Dön dolaş ha dön dolaş.
203. Yeşil elbise değilim
Yel esdikçe eğilem,
Gelin ettiler beni,
Kokum kırk gün çıkmadı..
204. Attım rafa,
Bir kuru kafa,
Yemesi tatlı,
Maymun suratlı.

HALK BİLMECELER

205. Keşkeğimin özü yok,
Yer üstünde izi yok;
Durmadan tünel kazar,
Yaradılışdan gözü yok.
206. Sıra sıra durmuşlar
Hak yoluna girmişler
Vakti gelmiş ermişler.
Sararmışlar solmuşlar.
207. Bir kuş gelir enginden
Kelkit Kemah belinden
O nasıl kuş ola ki,
Yem yer göbeğinden.
208. Ey yüce dağlar, yüce dağlar!
Kürk üstünde kürk bağlar;
Ne satan ağlar, ne alan;
Başını kesen ağlar.
209. Sarı sarı içinde
Sarı zarfın içende
Oniki birlik kardeş
Birbirinin içinde.

210. Sıra sıra söğütler,
Birbirini öğütler;
Dil bilmez, söz söyler.
Bilebilsin arifler.
211. Altında kozu var,
Üstünde gezi var,
Gören ürperir onu,
Ucunda da gözü var.
212. Uzun uzanır
Yeşile bezenir,
Kırmızı don giyer,
Arş'a uzanır.
213. Yerde gezer, izi yok.
Havada uçar, sesi yok.
Eti haram sütü helal;
Canı var, kanı yok.
214. Dağlarda gezer yaya,
Eli ayağı kısa
Şimdi gelir görürsün
Güle güle ölürsün.

HALK BİLMECELER

215. Beyazdır tarlası
Siyadır tohumu
Elle ekilir,
Dille biçilir.
216. Ay doğar bedir bedir,
Şu dağa giden nedir?
Yedi yılda bir doğurur,
Bu hayvanın adı nedir?
217. Yakar ama yaş değil;
Kırmızıdır, aş değil,
Onsuz çok şey yapılmaz,
Dumanlıdır, kış değil.
218. Hey heriye heriye!
İnsan dizilmiş geriye
Bu hangi ademoğlu,
Arka üstü yürüye.
219. Tuzaklı bey hastadır,
Ayakları ustadır;
Ne yerededir, ne gökte;
Bir kapalı yerededir.

220. Tükenmezden tük tuttum
Üremeze yükledim,
Sallanmazdan geçirdim,
Satılmaza harcettim.
221. Bak insanın içine,
İplik takmış dişine,
Her gece göz kırptıyor,
Külah vurmuş başına.
222. Ah umutlar umutlar
Göz nurundan bulutlar,
Ayaklarından emer,
Tepesinden yumurtlar.
223. Ayağı var, gidemez
Yemek gelir yiyemez,
Konulan yükü taşır,
Derdini söyleyemez.
224. Kara katır,
Yana yatır;
Kalkar ısırır,
Gene yatır.

HALK BİLMECELER

225. Keser sapı
Germe kapı
Beş parmağı,
Bir de sapı.
226. Analar besler naz ile,
El oğlu alır, hız ile,
Git kızım sağlıklarla,
Sil gözün yağlıklarla.
227. Başı yeşil ördek değil,
Üstü kara kömür değil,
İçi beyaz, peynir değil,
Kuyruğu var, fare değil.
228. Ayakları kısadır,
Kendisi mini mini,
Bir dönüşte gösterir,
Dünyanın biçimini.
229. Baharı haber verir,
Bülbüle neşe verir,
Her renk entari giyer,
Bahçelere haber verir.

230. Eşdim eşdim, kum çıktı,
Kumdan minare çıktı,
Bildir ki bizim keloğlan,
Bu yıl çınara çıktı.
231. Ele alınıp tutulmaz,
Bakkallarda satılmaz.
Kimisinde pek fazla,
Kimisinde bulunmaz.
232. Önce yeşildi,
Sonra kesildi.
Dumana gömüldü,
Kiraz kesildi.
233. Bir oğlum var, biz gibi,
Dizi çuvaldız gibi,
Kat kat elbise giyer,
Gene içi buz gibi.
234. Has bahçenin gülü var,
İçinde bülbülü var,
Kendisi küçük ama,
Ne de güzel tadı var.

HALK BİLMECELER

235. Attan inmez,
Yere değmez,
Ne yaparsam,
Yanıma gelmez.

236. Ordusu var ülkesi var;
Ordusunun gölgesi var,
Faydası çok kemlięi yok
Yavrusu var, annesi var.

Yakma yakar kül olur,
Hırpalayan çok hor olur
Birden uęar kuş gibidir,
Tutması pek çok zor olur.

Orda yaşar, tilki geyik,
Karga, güvercin, üveyik,
Kurt, çalı, ot, kök, dal, odun,
Atmaca, çil, gül ve kekik,

Aslı nedir, resmi nedir,
Canlı mıdır, cismi nedir?
Söylediğim bilmecenin,
Söyleyiniz ismi nedir?

237. Evin penceresinden,
Çiçek gibi açarlar,
Güneşi görünce de
Uzaklara kaçarlar.
238. Bahçelerin tacı,
Sevindirir muhtacı
Çiçeksiz meyve verir
O neyin ağacıdır?
239. Boynuzu var, inek değil,
Dala çıkar, leylak değil,
Yazı yazar, katip değil,
Boyası mürekkep değil.
240. Tepesi aşağı sarkar,
Düşeceğim diye korkar,
Dudu gibi adı var,
Şeker gibi tadı var.
241. Yeşil iken ağarır,
Yavaş yavaş sararır,
Sarardıkça sallanır,
Sallandıkça ballanır.

HALK BİLMECELER

242. Haydi artık kayıver,
Suda suyu sayıver,
Al da getir etini,
Pul pul çıkar katını.
243. Çam ağacını oyarlar,
İçine tin ton koyarlar,
Ağlama tin tonum ağlama;
Şimdi kulağını burarlar.
244. Babam bahçeye ekti,
Hemen çamura çöktü
Tutunca perçeminden
Yeşil kuyruğu koptu.
245. Karadır katran değil;
Sarıdır safran değil,
Ucu var düdüğü gibi,
Burnu var gedik gibi.
246. Ne evdir, ne saraydır;
Bir kocaman dünyadır,
Kapağı var kabı var,
Çeşit çeşit adı var.

247. Ağzı var, konuşamaz,
Yatağı var uyumaz,
Bakarız aynı yerde,
Gece gündüz hiç durmaz.
248. Terzi görmedik elbisesi var,
Değirmen değmedik unları var,
Bu öyle yiyecektir ki;
Rende görmedik oklavası var.
249. Kessen eğer canı yok,
Bir damlacık kanı yok,
Aleme haber verir,
Boyu var eni yok.
250. Yok gecesı gündüzü
Her zaman güler yüzü,
Adımızdır ağzında,
Feda eder kendini.
251. Düşündürür eğlendirir.
Oturduğum yerde bile,
Bana çok bilgiler verir,
Hiç konuşamasa bile.

HALK BİLMECELER

252. Çok sabırlı bir arı,
Dinlemez kışı karı,
Beş yılda çıkar, onun
Değer biçilmez balı.
253. Benim ikiz oğlum var,
Biri oturur biri kalkar,
İkisi de çalışkandır,
İkisi de yük kucaklar.
254. Beyaz siyah bazen boz
Ne su, ne hava, ne tuz;
Uçar kanadı yoktur
Yürür, kaldırmaz hiç toz.
255. Bundan uzunlu olmaz,
Kimse beline bağlamaz,
Çok hoşla gider süsleri,
Tam yedidir, renkleri.
256. Kaçanı tutar,
Uçanı yutar,
Eğer üşürse,
Mangala yatar.

257. Ayağı kılsız,
Lakin akılsız,
Başı yassıdır,
Bıyıklı hırsız.
258. Duruşu ömür,
Gözleri kömür,
Soğuk dondurur,
Sıcak öldürür.
259. Yaprığı iğne gibi,
Dalları çatı gibi,
Kış gelse de kedersiz,
Dağlar olamaz onsuz.
260. Yokuştur ayak ayak
Çık yukarı kata bak,
Gençlere kolay gelir,
Kimse istemez çıkmak.
261. Beş kardeş var çalışkan,
Her bir işe alışkan,
Bıkmazlar usanmazlar,
Beraber çalışmaktan.

HALK BİLMECELER

262. Seçilmez kömürden
Sapı vardır demirden,
Meyvesi yenir lakin,
Ayırmak şart, demirden.
263. Tozdur, lakin kömür değil,
Kokusu var, gül değil.
Yedi dağı devirir,
Dev değil; herkül değil.
264. Dağdan gelir, takla makla,
Aman abla beni sakla.
Bizim bahçeye gelince,
Ne meyve kalır, ne bakla.
265. Nefesi var, Canı yok
Damarı var, kanı yok
Ses çıkarır lakin,
Ağzı var dili yok.
266. İnce uzun boyu var
Benekli kabuğu var,
Soyunca koklayınız,
Pek güzel kokusu var.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

267. Kütüklerde dallanır
Salkım salkım sallanır,
Tanesi şerbet gibi,
Kuruyunca ballanır.
268. Küçücük top biçiminde,
Sert bir kabuk içinde,
Bu milletin öz malıdır,
Ne Hint'dedir, ne Çin'de.
269. Yolda gider, yolcu değil;
Ağaca çıkar, insan değil;
Dili çatal, kuyruk uzun,
Yoktur kışın çıkar yazın.
270. Biz biz, biz idik;
Otuz iki kız idik;
Ezildik, büzüldük;
Bir dıvara dizildik.
271. Sarıdır, Safran gibi;
Okunur Kur'an gibi;
Ya bunu bileceksin;
Ya bu gece öleceksin.

HALK BİLMECELER

272. Biz biz, biz idik;
Yüzbin tane kız idik;
Gece oldu dizildik;
Gündüz oldu silindik.
273. Bir değirmen taşı suda yüzüyor;
Üstünde üç kişi duruyor;
Birincisi kör, ikincisi kütürüm,
Üçüncüsü ise, çıplak.
- Kör, bir tavşan görüyor;
Kütürüm onu yakalıyor;
Çıplak ise, cebine koyuyor;
Acaba bunlar ne yapıyor?
274. Yüzü olduğu halde,
Başı olmayan;
Kolları olduğu halde,
Ayakları olmayan;
Yine de birçok yer değiştiren
Cismin adı nedir?
275. Mavi atlas,
İğne batmaz,
Makas kesmez,
Terzi biçmez.

276. Tatlıdır armağanım,
Pek acıdır silahım,
Temizdir benim adım,
Ben kimim söyle canım?

277. Yeşildir libası,
Sarıdır kendisi,
İçinde iliği var,
Bin tane deliği var.

278. Tatlı olur yenmez,
Hiçbir kaba girmez,
Acı olduğu için,
Her kişi ağza almaz.

279. Dal ucunda bir yemiş,
Bunu yiyen doymamış,
Ramazan'da yiyenin,
Orucu bozulmamış.

280. Meyvesi baldan tatlı,
Yaprağı biberden acı,
Ağacı deveden büyük,
Çekirdeği Pireden küçük.

HALK BİLMECELER

281. Kat kat kadayıf,
Kadı gibi pek zayıf;
Vallâhi zayıf, Billâhi zayıf,
Bir gözü var, bir gözü yok.
282. Sever dağı ormanı,
Şişman çıkmış adı,
Kışın uyuştı kanı,
Yazın ahlat düşmanı.
283. Gündüz uyur, gece kalkar,
Bakar mavi pencereden,
Farkı yoktur, bir gümüşten,
Yusyuarlak tencereden.
284. Evlerin yabancıısı,
Her gün evlerde konuk,
Ev halkı karşısında
Taş gibi sessiz, donuk.
285. Gayet hızlı koşarım,
Dağı taşı aşarım,
Ne kanım var, ne canım,
Tel'dir benim vatanım.

286. Ben ne idim ne idim,
Sahralarda bey idim,
Koparıldım, kurudum,
Kapı ardında kurudum.

287. Çiçek çiçek uçar,
Yoktur menendi;
Öyle bir mimar ki,
Bulunmaz dengi.

288. Hayli türlü olurlar,
Bol sulusu olur;
Aptala ad koyarlar,
Uzun boylusu olur.

289. Girersin hücreye,
Fiyaka sata sata,
Basarsın düğmeye,
Çıkarsın en üst kata.

290. Bindir iğnesi bindir,
İğnesi bilen bileşi;
Bu masalı bilmeyen,
Otuziki köy veresi.

HALK BİLMECELER

291. Kolu var,
Ayağı yok;
Karnı yırtık,
Kanı yok.
292. Katık oldum aşına,
Öp de koy başına,
Beni nasıl öğütür?
Sor, değirmen taşına.
- Her gün tazelenir,
Her öğünde yenilir;
İnce ince dil beni,
Haydi, neyim bil beni?
293. Dilberin yanağıdır,
Temmuz ayı çağıdır,
Vatanını sorarsan,
Amasya'nın bağıdır.
294. Gelişi aslan gibi,
Duruşu sultan gibi,
Yayılır hasır gibi,
Sürünür esir gibi.

295. Beyazla başladım,
Yeşile işledim,
Kırmızı ile bitirdim,
Cümleyi yitirdim.
296. Bir karı, bir koca,
Mır mır eder gece;
Karı der ki : “Ey koca,
Acep İstanbul nice?

İstanbul bucak bucak,
Ortası mermer ocak,
İçinde bir sandıcak,
İçi dolu turşucuk.
297. Lodos poyraza karşıdır,
Tokmakla karla dövüşür;
Sepetçilerde kavga eder,
Urgancılarda barışır.
298. Var varadan var getir;
Karlı dağdan kar getir.
Sarılmamış çiçekten,
Çalkanmamış yağ getir.

HALK BİLMECELER

299. Bağdan gelir İsacık,
Ayakları kısacık,
Çık ki yengen göresin,
Güle güle ölesin.
300. Havayidir, Havayi,
Yüksek yapar yuvayı;
Kuyumcular dökemez,
İpekçiler yapamaz.
301. Ol nedir ki, cismi var parmak gibi,
Giydiği ak gonca bir zambak gibi,
Başına koyunca altun külahı,
Gözyaşı durmaz, akar ırmak gibi.
302. Bizim eve sıçan geldi,
Sırtını açan geldi.
Gündüzleri yazıp,
Geceleri okuyan geldi.
303. İki canlı pencere,
Bakıp durur her gece,
Göz koydu, göz üstüne,
Bilin bakalım bu ne?

Abdülhakim ALTUNTOP

---

304. Beyazlığı kara benzer,
Gömleği zara benzer;
Beyler bilir adını,
Hanımlar bilir tadını.
305. Hey nedir, adı nedir,
O kuşun adı nedir?
Et yemez, kemik yer,
Bil bakalım bu nedir?
306. Yer altında verişir,
Arpa buğday bölüşür,
Çok maskaradır görsen,
Kingir, kingir gülüşür.
307. Benden hızlı giden olmaz,
Uzağa ulaşan olmaz,
Ne kanım var, ne canım,
Tellerdir benim vatanım.
308. Ak kutu kapağı,
İçi dolu yapağı,
Yapağı değil, ipek;
Bilmeyenler yer kötek.

HALK BİLMECELER

309. Güneş görür kızarır,
Topraktayken sararır,
Tencerede türlü aş,
Adını ondan alır.
310. Dışı yeşil, içi kızıl balalar,
Yanı sıra ufak ufak balalar,
Akıllılar arayalar bulalar,
Akılsızlar mat olalar kalalar.
311. Sakalı var sözü geçmez,
Pek uzağı gözü seçmez,
Kara nohut eker gider,
Taştan taşa seker gider
312. Âşık der: nasıl edem?
Saz getir, fasıl edem.
Bir bardakta iki su,
Kavuşmaz nasıl edem?
313. Nehir, ırmak ve çayım,
Her işte var, çok payım,
Yağmur sonu göklerde,
Yedi renkli bir yayım.

314. Bizde bir dudu var,
Eğri büđrü budu var.
Yaz gelince çıkar gelir,
Kış gelince çeker gider.
315. Baba bana bez getir,
Çarşıya git tez getir,
Eđilmemiş iplikten
Dokunmamış bez getir,
316. Dağdan darı harmanı,
Nedir, bunun fermanı?
Ne yerededir, ne gökte;
Gelir, salanlı salanlı.
317. Bir acaip nesne gördüm,
Bir kıl üzerinde durur;
Cansız canlıyı tutmuş
Kanı, damarda kurur.
318. Karanlık derenin kurdu,
Vurdu kapıyı kırdı;
Biri içeri girdi,
İkisi kapıda durdu.

HALK BİLMECELER

319. Bir çalışkan oğlum var,
Ay gider, yıl gider,
Günlerce yol gider,
Hep bir adım yol gider.
320. Pırım pırım pırtısı var,
Kırk yamadan türküsü var,
“Sabah oldu kalk.” Der,
Büyük bir ordusu var.
321. Dudağa değer ucu,
Ne getirdin a bacı?
Kuruyan ağızların
Hepsi sana duacı.
322. Bir evim var üç katlı,
Üstü, kadife kaplı,
Orta kat, pamuktandır,
Üçüncü, tahta kaplı.
323. Sunan telli gümüşdür,
Al, yakana ilişti,
Benim sana dediğim,
Yapraksız bir yemiştir.

324. Aşık der: “Kasap ağlar,
Al giyinmiş kasap ağlar,
Ölen duvar ağlamaz,
Öldüren kasap ağlar.
325. Karşıdan baktım hıyar,
Yanına vardım badisar,
Uzun uzun ayakları
Yere batmış tırnakları.
326. Elle beni, belle beni,
İskelede bekle beni,
Ben bir dudu kuşuyum,
Şekerle besle beni.
327. Üstünü pabuç yaptım,
İçini kebab yaptım,
Kestim senede bir gün,
Büyük bir sevap yaptım.
328. Bu gelen arslan mıdır?
Gagası taştan mıdır?
Kanatları mor çalar,
Kendi gülistan mıdır?

HALK BİLMECELER

329. Bundan büyük kuşak olmaz;
Kimse beline bağlanmaz;
Çok hoş a gider süsleri,
Tam yedidir renkleri.
330. Bugün Cumâ, Medine,
Medine'nin adı ne?
Bir bardakta iki su,
İki suyun adı ne?
331. Çarşısı yok,
Pazarı yok,
Gideni yok,
Geleni yok.
332. Uzunluğu urgan gibi,
Enliliği yorgan gibi,
Bağırır çıkıp gelir,
Kuzulu kurban gibi.
333. Aldım yerli yemiş,
Yiyen tadını bilmiş,
Kabuğuna soy da ye,
Yanağını öp de ye.

334. Baldan tatlı, olmuđu;
Biberden acı, olmamığu;
Deveden küçük, ağacı;
Pireden küçük, çekirdeği.
335. Sabah tukur, akşam tukur,
Kaynarım ben tıkr tıkr,
Hele bir de tatlanırsam,
Oynarım Ben şıkr şıkr.
336. Bilmece bildirmece,
Kürkünü sarmıđ yamaca,
Bir karıyla bir koca,
Tuz atar bulamaca.
337. Hey gidi gidiver,
Şu gidiyi tutuver
Ne tatlıca eti var,
Püsküllüce kuyruğu var.
338. Yaşdır kurutamazsın,
Her yerde bulamazsın,
Çiçeklerden toplanır,
Tadına doyamazsın.

HALK BİLMECELER

339. Elmayı aşıladım alıca;
Bir meyve verdi delice;
Ne elmaya benzer, ne alıca;
Ne anasına benzer, ne babasına.
340. Yola gider, yolcu değil;
Ağaca çıkar, insan değil;
Yazı yazar, kâtip değil;
Semeri var, eşek değil.
341. Benim bir dedem var,
Dedemin kırk kürkü var,
Kürkünün kırk cebi var,
Kırk cebin kırk bucağı var.
342. Hoşuna gitti mi bakar,
Bâzen baktığını yakar;
Nazlısı ise hep akar,
Bâzısı olur sakar.
343. Bulması zor, kaybetmesi kolay;
Sende yoksa ederler alay;
Dolaşır hep elden ele,
İpek saçlı dedirtir kele.

344. Gelince ayın sonu,
Artık beklersin onu,
Ertesi gün alırsın,
Meteliksiz kalırsın.
345. Senelerce bekler,
Bitince emekler;
Alır pasaportunu,
Daha sonra pinekler.
346. Ara sıra ortaya çıkar,
Lafını duyan sararır;
Bütün bütçeler yıkar,
Borçlar ise kabarır.
347. Bazen güldürür, bazen ağlatır;
İnsanı eserine bağlatır,
Mevzû saçma olursa,
Kimse dinlemez hatır.
348. Üç rakamla çalışır,
Oynayanlar alışır,
Onüçü tutturanın,
Aklı hemen karışır.

HALK BİLMECELER

349. Yemesi kolay, atması zor,
Yiyen olur koridor,
Kalecinin gıdasıdır,
Seyircinin sadasıdır.
350. Tokatlaşma, yumruklaşma,
Sakın yanına yaklaşma;
Sen de silleyi yersin,
Sonra döner tersin.
351. Her kapıya uyar,
Hırsızın hemen duyar,
Yapılmıştır çelikten
Baktırmaz hiç delikten.
352. Bilmece bildirmece
Bize geldi dün gece,
İki kere göz etti,
Mum yatırdı sadece.
353. Sen kaçarsın o gelir,
Bulur seni her yerde,
Bütün ümidin erir,
Sokar başını derde.

354. Evlilikte anılır adı,
Gelin için çekilmez tadı,
Kırılsa bile iki kanadı,
Yine derler ona cadı.
355. İstekler kağıda yazılır,
Hemen geçilir kayıda,
Peşini bırakmazsan,
Cevap çıkar, altı ayda.
356. Halkın zevkine uymaz,
Tenkidleri hiç duymaz.
Kendi bildiklerini okur,
Bazen parazit dokur.
357. Yağmur yağar göl olur,
Güneş açar çöl olur,
Geçerse iki kamyon,
Tozdan olursun kimyon.
358. Açınca güneş, sayısı çoktur,
Kuyruğa bile lüzum yoktur,
Fakat yağınca yağmur,
Beklemekten olursun hamur.

HALK BİLMECELER

359. Bir çakarsın yanmaz,
İki Çakarsın kırılır,
Çakılmaktan usanmaz,
Kutusuyla atılır.
360. Kendisi yuvarlak meşinden,
Gençler gider peşinden,
Kaleye girince,
Kimi olur eşinden.
361. Kızım kızım kız gibi,
Altı çuvaldız gibi,
Kırk kat giysi içinde,
Yine üstü buz gibi.
362. Sesi yok sedası yok,
Nazı yok edası yok,
Yemek yer su içemez,
Ağız var, dili yok.
363. İnce uzun boyu var,
Benekli kabuğu var,
Soyunca koklayınız,
Pek güzel kokusu var.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

364. Su içinde yatarım,
Hiç durmadan öterim.
İnsanları görünce,
Yine suya kaçarım.
365. Tarlada biter,
Makine büker;
Sabah akşam
Elimizi yüzümüzü öper.
366. Ne kadar çok yese,
Olur o kadar çok,
Her şeyi yiyince de,
Oluverir yok.
367. Gider Leylâ,
Gelir Leylâ;
Bir ayak üstünde
Durur Leylâ,
368. Paltosu yeşil,
Entaresi kırmızı,
Bil bakalım
Bu kimin kızı?

HALK BİLMECELER

369. Dumanı tüter,
İsterse gider,
Balık değildir,
Denizde yüzer.
370. Az gitti, uz gitti,
Dere tepe düz gitti,
Altı ay bir güz gitti,
Ben uyanınca bitti.
371. Ufacık mermer taşı,
İçinde beyler aş;ı,
Pişirirsen aş olur,
Pişirmezsens kuş olur.
372. Anaya değmez, babaya değer;
Halaya değmez, amcaya değer;
Ateş'e değmez, sobaya değer,
İğneye değmez, ipliğ'e değer.
373. Benim iki pencere var,
Etrafı etden duvar;
Gece olur kaparım,
Gündüz olur açarım.

374. Uzun uzun yollardan
Bir acayip kuş gelir,
Bir acayip laf söyler,
Gözlerinden yaş gelir.
375. Sırtında hörgücü var,
Deve desem deve değil;
Kendi yazar, kendi oku,
Hoca desem hoca değil.
376. Bir kuşum var, kahverengi,
Kahvelerde çalar cengi,
Ko komşunun keyfi gelsin,
Hanımlardan cimcik alsın.
377. Gelince katarına,
Ben onu tutarına,
Parmakla sıkarına,
Tırnakla ezerina.
378. Evi yanar türkü çağırır,
Deli midir bilmem ne?
Kalemsiz de yazı yazar,
Kâtip midir, bilmem ne?

HALK BİLMECELER

379. Nereden geldin ağ kuşum,
Kanlı dereden geldim;
Neden üstün kan değil,
Daima kenardan eldim.
380. Sivri başlı bir dede,
Şeytana uyar gece.
Evlerde çalar cengi,
Yoktur dedenin dengi.
381. Bir mücevher hokka buldum,
Yarısı altun, yarısı gümüş,
Hastaya varsam canlanır,
Arzu etsem kanlanır.
382. Hey heriye heriye,
Asker dizilmiş geriye,
Bu nasıl insanoğlu,
Arka üstü yürüye.
383. Altı çukur, ova değil,
Üstü kubbe, hava değil,
İçinde bir bülbül öter,
Otuziki kız çevresini bekler.

Abdülhakim ALTUNTOP

384. Gönül alçak yüz yerde,
Yüz yaram var, yüz yerde,
Hakk yarattı vallâhi
Ben görmüşüm yüz yerde.
385. Ol nedir ki dört ayak üstünde, amma canı yok;
Ana bir hançer dahi noksan, anında kanı yok;
Türlü nazik gül bitirir, bülbülün efganı yok;
Bilmeceyi halledenin akli tam, noksanı yok.
386. Ol nedir ki cismi var, parmak gibi,
Giydiği, ak gonca, bir zanbak gibi,
Başına koyunca, altun külahı,
Göz yaşu durmaz, akar ırmak gibi.
387. Güz yelleri üfürdü,
Urbasını götürdü,
Kışın çıplak kaldı,
Düşüncelere daldı,
Hasret, yaz günlerine,
Bilin bakalım bu ne?
388. Dört tarafı karanlık
Dolaştım Hint'de Çinde,
Ben dünyayı öğrendim,
Bir zindan içinde.

HALK BİLMECELER

389. İster sarı giydir, ister lacivert,
Paralıya sevk, parasıza dost,
Müptelası da var, hastası da,
Tutulan için hükmü pek sert.
390. Nar narladı,
Nar duvarda parladı,
Narcı kızı gelmeden,
Nar duvarda kalmadı.
391. Yükseklerden inerken,
Döndürürüm değirmeni,
Benim mavi yüzümde,
Gezer gemi ve yelken.
392. Tak tak taktan, çık gel küpden,
Arabacı Mahmut, Tekneci Bekir,
Seleye sen gir, sepete ben,
Anasını sen al, kızını ben.
393. İşte şurda tepede,
Hemen doldur sepete,
En güzeli yetişir,
Eyüp'deki tepede.

394. Edirne'den sandık getirdik,
Sandıkçılar bilmez onu;
İçinde boncuk vardır,
Boncukçular bilmez onu;
Arasında kâğıt vardır,
Kâğıtçılar bilmez onu.
395. Ölçülmez değeri,
Köylünün alın teri,
Tarlalardan fışkırır,
Sofrada en başta yeri.
396. Faydan yok, zararın çok,
Nedir âleme kederin?
Seni eken neden ekmiş,
O kerata pederin?
397. Beni daldan düşürdüler,
Kor ateşde pişirdiler,
Yemesi sevap dediler.
Dar sokaktan geçirdiler.
398. Bir kuş tuttum alaca,
Bağladım dört ağaca,
Mevla'm bir yuva yapmış,
Ne kapı var, ne baca.

HALK BİLMECELER

399. Ayak ayak varmanın,
Hatası yok sormanın;
Kaçı günde gölgede,
Acaba kırk elmanın?
400. Saçaklıdır eteği,
Sanki bir bal peteği,
Etrafına toplar,
Kadın ile erkeği.
401. Uzun uzun uzanır
Yeşillere bezenir,
Kırmızı don giyerek,
Arşa doğru uzanır.
402. Yok gecesı gündüzü,
Şefkat doludur yüzü,
Adımızdır muhakkak,
Onun en canlı yüzü.
403. Küçük bir kuşum var,
Çiçek gider hoşuna,
Uğrar her çiçeğin başına,
Emek çeker boşuna.

404. Ağzı var dili yok,
Nefesi var canı yok,
Derisi var kanı yok.
Bilin bakalım bu nedir?
405. Dağdan gelir dala dala,
Kuyruğunu sala sala,
Altın teker bolca şeker,
Vız vız eder, pamuk döker.
406. Onu kim yapsa, onu istemez;
Onu taşıyan, evinde tutmaz;
Satın alan, onu kullanmaz;
Sahibi ise, sahibi olduğunu bilmez.
407. Taştandır, demirdendir.
Yediği hamurdandır;
Dünyaları doyurur;
Kendi doymaz, nedendir?
408. Uzun uzun akalar,
Ak sakallı babalar,
Gelir gider durmaz,
Gece gündüz çabalar.

HALK BİLMECELER

409. Soluk almadan yaşıyor,
İçinde beni taşıyor,
İçinde bir kova kuyu suyu
Taşır da taşıyor.
410. On ay Yatar,
İki ay kalkar,
Feneri yakar,
Etrafa bakar.
411. Türlü türlüsü olur,
Hayli sulusu olur,
Aptala ad takarlar,
Uzun boylusu olur.
412. Bilmece bildirmece,
Resim yapar, gündüz gece,
Duvarlara asılır,
Her gün ona bakılır.
- Yapar resim bakınca,
Siler çabuk kaçınca,
Hatta gülsen sen ona,
O dahi güler sana.

413. Çıkmış bir âli makama,
Şeyh misali zikr eder;
Toplanmış başına cümle alem,
Hepside şükreder.
414. Sek seki bir sekizi bir,
Sekiz ağacın kökü bir,
Dok doku bir, dokuzu bir,
Dokuz ağacın kökü bir.
415. Narçiçeği, narin çiçeği,
Turunç çiçeği, pirinç çiçeği,
Şeftali badem çiçeği,
Celle Celal'in bahçesinde
Susmadık erbab çiçeği.
416. İplik iplik dökülür
Yere düşer sökülür,
Dinlemez gönül hatır,
O herkesi ıslatır.
417. Yaştır kurutamazsın,
Tuzunu bulamazsın,
Çiçeklerden toplanır,
Tadına doyamazsın.

HALK BİLMECELER

418. Hak Teala hoş yaratmış,
Bir yeşil dal üstüne;
Kenarı zil varak,
Ortası altın varak.
419. Masal masal malik eser
Oturmuş baklava keser
Bir tilki alıverdiydim
Çıldır çıldır yüzüme bakar.
420. Ala bakar mora bakar
Oturmuş bakla satar
Baklanın okkası kaçça dedim
Çıldır çıldır yüzüme bakar
421. Hey bidili bidili
Dala çıkar didini didini
Allah onu var eylemiş
Boğazını dar eylemiş
422. Suyun orta yerinde,
Canlı bir ada yatar,
Alnının üzerinde,
Sanki bir fıskiye var.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

423. Kırmızı renkte olur,
Direk üstünde durur,
Kırların gelinidir,
Bil bakalım bu nedir?
424. Dağım var taşım yok
Köyüm var damım yok
Bir kağıt parçasıyım
Irmağım var suyum yok
425. Kordonu var, zili var.
Kimisinin pili var.
Haber verir bakarsın,
Bülbül gibi dili var.
426. Kirli paslı kapları,
Bulursa durmaz yalar,
Sevip Okşarken onu,
Hırçınlaşır tirmalar.
427. Kudretten hak yaratmış,
Bir yeşil dal üstünde,
Ortası sarı zümrüt,
Dört yanı al üstünde.

HALK BİLMECELER

428. Çok görürsün amma,
Tırmanması pek zordur,
Ayağın bir kayarda,
Bil ömrünün sonudur.
429. Alemi döndürür felekten,
Dünyayı geçirir elekten;
Her başta bulunmaz
Bu yüksek dilekten.
430. Öğütülür, buğday değil;
Rengi esmer, Arap değil;
Sulu pişer, ekmek değil;
Köpüğü var, sabun değil.
431. Nedendir nedendir?
Çevre kenarı bedendir,
Yeşil koydum al çıktı,
Bilin kızlar bu nedendir?
432. Karadandır kazanı,
Bacadan çıkar dumanı,
Orta yerde oturur,
Nice işler bitirir.

433. Çiçek onun, dal onun
Yediğimiz bal onun
İğnesi var batırır
Kanadı var götürür
434. Köyü var, evi yok.
Dağı var, ağacı yok.
Deresi var, suyu yok
435. Şıpıl şıpıl sudan geçtim,
Şıptısını duymadım.
Yeşil çimen üstünde kumaş biçtim
Kırpıntısını bulmadım.
436. Sever dağı ormanı,
Şışmana çıkmış adı,
Kışın uyuşur kanı,
Yazın ahlat düşmanı.
437. Sen gidersin o gider,
Yok onda üzüntü keder,
Gündüz onun dostudur,
Gece onu yok eder.

HALK BİLMECELER

438. Uzun uzun zurnaya benzer,
Sıra sıra turnaya benzer,
Tel tel kadifeye benzer,
Kat kat yufkaya benzer.
439. Şim şakıdık, şakıdık,
Şakı benim elimde,
Ucu göğe direk oldu,
Kökü benim elimde?
440. Ara beni, bul beni,
Uğraştırmam çok seni,
Düşerim ağacımdan,
Tırak tırak, tırak tırak,
Çekici al eline,
Ne tatlıdır içim bak?
441. Ot yedim etlendim,
Su içtim sütlendim,
Aç kapıyı Fatmacık,
Dört ayaklı ben geldim.
442. Duvarda dolanırım
Sekiz küçük ayağımla
Durmada ağ örerim
Bilin bakalım ben hangi böceğim

443. Suyu tuzlu içilmez,
Vapursuz hiç geçilmez,
Rüzgarlar çok eserse,
Dalgaları eksilmez
444. Ayrı yerde olsak da,
O yaklaştırır bizi,
"Alo" deyince ne güzel,
Duyarız sesimizi.
445. Aşağıdan gelir ustalar,
Ustaları üsteler.
Hangi kuşta gördün,
Göbeğini desteler
446. Bir yeri var yaydan eğri
Bir yeri var iğden doğru
Bir yeri var kazandan kara
Bir yeri var südden ağca

HALK BİLMECELER

447. İki kızarmış kiraz,
Yarılıverse biraz,
Çekirdekler görürüm,
İnci gibi bembeyaz
448. Yaştır kurutamazsın,
Tuzunu bulamazsın
Çiçeklerden toplanır
Tadına doyamazsın.
449. Üstünü Çorap yaptım.
Altını kebab yaptım.
Kestim senede bir gün.
Büyük sevap yaptım
450. Güneş görür kızarır.
Topraktayken sararır.
Tencerede türlü aş.
Tadını ondan alır.

Abdülhakim ALTUNTOP

---

451. Sarıdır, zerdali gibi;
Suludur, şeftali gibi.
Ne vallahi zerdali,
Ne billahi şeftali.
452. İki camlı pencere,
Bilin bakalım bu ne,
Bakıp durur herkese,
Göz koydu göz üstüne.
453. Derisi var eşek değil
Zilleri var köçek değil
Hem hoplatır hem zıplatır
Atarlar tokadı gerçek değil.
454. Bir kızgın gemim var,
Durmadan gelir gider
Gemim gelip gittikçe,
Dalgaları düz eder.

HALK BİLMECELER

455. Nehir, ırmak ve çayım.
Her işte var çok payım.
Yağmur sonu göklerde.
Yedi renkli bir yayım.
- 456 . Akşam gelir, sabah gider,
Bize “Haydi evlere!” der;
Yüzü kara, gözü kara,
Dolar bütün sokaklara;
Süsler onu ayla yıldız,

O güneşten korkar yalnız;
Daha ufuk ağarırken
Kaçar gider, bilmem neden?
Darılmışım ona ben,
- 457 . Çivi gibi başı var,
Bir güzelce başı var,
Amasya’dır vatani,
Kurusu var yaşı var.

BİLMECE CEVAPLARI

- 01. KAŞIK**
- 02. AYVA**
- 03. NAR**
- 04. MEKTUP**
- 05. BAL**
- 06. SOĞAN**
- 07. LİMON**
- 08. DOLU**
- 09. KÜPE**
- 10. TREN**
- 11. HARİTA**
- 12. BİTKİ**
- 13. PETROL**
- 14. TOPRAK**
- 15. KAR**
- 16. BALIK**
- 17. ATLI ARABA**
- 18. ÇUVAL**
- 19. DİL**
- 20. FARE**
- 21. İSİM**
- 22. DİŞ**
- 23. TREN**
- 24. KABAK**
- 25. ELDİVEN**

HALK BİLMECELER

26. BALIK
27. KELEBEK
28. ÇİĞDEM
29. YILAN
30. YUMURTA
31. KULAK
32. AYNA
33. YUMURTA
34. KİPRİ
35. KAPI
36. PERDE
37. GEMİ
38. BACA
39. DİŞ
40. ÇAY
41. HOROZ
42. SES
43. KURBAĞA
44. GÖZ
45. ŞEMSIYE
46. DAVUL
47. FIRIN
48. AĞAÇ
49. KEÇİ BOYNOZU
50. BİT

51. AĞIZ VE DİL
52. MİNARE
53. NEZLE
54. MISIR
55. PARA
56. İSTANBUL
57. TÜFEK
58. EKMEK
59. KESTANE
60. YUMURTA
61. GÜL
62. ÇİVİ
63. SİGARA
64. KÖMÜR
65. İĞDE
66. AYAKKABI
67. GELİN
68. SABUN
69. İNCİR
70. GÖKKUŞAĞI
71. ZİNCİR
72. FIRIN
73. ZEYTİN
74. RÜZGÂR
75. KABAK

HALK BİLMECELER

76. GÖLGE
77. SAAT
78. KOYUN
79. YILAN
80. KİBRİT
81. PEKMEZ
82. MUM
83. DEĞİRMEN
84. BEŞİK
85. KURBAĞA
86. KEDİ
87. KAPI
88. MEZAR
89. ATEŞ
90. TELEFON
91. BAYRAK
92. ŞİMŞEK
93. YELKENLİ KAYIK
94. KEÇİ
95. BUZ
96. ÖRÜMCEK
97. KINA
98. İBRİK
99. SELAM
100. DOLU

101. GEMİ
102. ASANSÖR
103. YUMURTA
104. TAVŞAN
105. AYNA
106. BAYRAM
107. İNEK MEMESİ
108. DOMATES
109. YUMURTA
110. SOĞAN
111. PATATES
112. ÇÖREK
113. KÖPRÜ
114. BÖREK
115. SİGARA
116. AMPUL
117. BASTON
118. BULUT
119. YUMURTA
120. ŞİMŞEK
121. AYÇİÇEĞİ
122. ŞAPKA
123. SU KABAĞI
124. KALP
125. ARSLAN

HALK BİLMECELER

126. ALTUN
127. DİKİŞ MAKİNASI
128. ÇAKAL
129. SAKIZ
130. BİBER
131. İĞDE
132. KİPRİK
133. PİRİNÇ
134. ÇEKİRGE
135. KAZAK
136. SÜPÜRGE
137. KİTAP
138. SOĞAN
139. MEZAR
140. KÖPRÜ
141. BAYRAK
142. DİL
143. KİRAZ
144. BUZ
145. BALTA
146. SAHTE PARA
147. TEREYAĞ
148. İĞDE VE ZEYTİN
149. KURU SOĞAN
150. KÖRÜK

151. ÇADIR
152. ÇEYİZ
153. AYÇİÇEĞİ
154. AYAKKABI
155. ÇİÇEK
156. BUZ
157. KİTAP
158. TELEVİZYON
159. SABUN
160. TUZAK
161. KUŞ
162. YARASA
163. YILDIZ
164. TESBİH
165. KİRAZ
166. ALTIN
167. MISIR
168. ANADUT
169. AKIL
170. YUMURTA
171. KAPLUMBAĞA
172. GELİNCİK
173. SİGARA KÂĞIDI
174. HASTALIK
175. SOĞAN

HALK BİLMECELER

176. DÜDÜKLÜ TENCERE
177. YALAN
178. SOĞAN
179. TERAZİ
180. GAZ LAMBASI
181. KAVUN
182. RÜZGÂR
183. HARİTA
184. ARI
185. ELDİVEN
186. KİRAZ
187. NEHİR
188. YARASA
189. KAYIK
190. DUT
191. AKIL
192. DUT
193. AY
194. AYI
195. KİBRİT
196. TREN
197. TAHİL
198. KAR
199. DEĞİRMEN
200. ARI

201. APARTMAN
202. DÖĞEN
203. SARIMSAK
204. HİNDİSTAN CEVİZİ
205. KÖSTEBEK
206. BUĞDAY
207. DEĞİRMEN
208. SOĞAN
209. PORTAKAL
210. TELGRAF
211. TÜFEK
212. AĞAÇ
213. ARI
214. KAPLUMBAĞA
215. KİTAP
216. FİL
217. ATAŞ
218. CENAZE
219. ÖRÜMCEK
220. YUMURTA
221. GAZ LAMBASI
222. TAHİL
223. MASA
224. MAŞA
225. EL

HALK BİLMECELER

226. GELİN
227. TURP
228. PERGEL
229. KELEBEK
230. HAVUÇ
231. AKIL
232. ODUN
233. LAHANA
234. CEVİZ
235. GÖKYÜZÜ
236. ORMAN
237. YILDIZ
238. İNCİR
239. SALYANGOZ
240. DUT
241. ZERDALİ
242. BALIK
243. SAZ
244. HAVUÇ
245. CİĞER
246. KİTAP
247. NEHİR
248. İĞDE
249. TELGRAF
250. ANNEMİZ

251. KİTAP
252. İLKOKUL ÖĞRETMENİ
253. TERAZİ
254. BULUT
255. GÖKKUŞAĞI
256. KEDİ
257. FARE
258. KARDAN ADAM
259. ÇAM
260. MERDİVEN
261. PARMAKLAR
262. ŞİŞ KEBAP
263. BARUT
264. DOLU
265. KÖRÜK
266. MUZ
267. ÜZÜM
268. FINDIK
269. YILAN
270. DİŞ
271. ALTUN
272. YIDIZ
273. YALAN
274. SAAT
275. BULUT

HALK BİLMECELER

276. ARI
277. BADEM
278. SÖZ
279. DAYAK
280. İNCİR
281. İĞNE
282. AYI
283. AY
284. TELEVİZYON
285. TELGRAF
286. SÜPÜRGE
287. ARI
288. ARMUT
289. ASANSÖR
290. ÇAM
291. CEKET
292. EKMEK
293. ELMA
294. KEDİ
295. KİRAZ
296. NAR
297. ÇAMAŞIR
298. BAL PETEĞİ
299. KİRPİ
300. ÖRÜMCEK AĞI

301. MUM
302. İSPIYONCU
303. GÖZLÜK
304. SAKIZ
305. DİŞ MİKROBU
306. FARE
307. TELGRAF
308. İPEK KOZASI
309. DOMATES
310. KARPUZ
311. KEÇİ
312. YUMURTA
313. GÖKKUŞAĞI
314. ÇEKİRGE
315. UYKU
316. VAPUR
317. KAPAN
318. HIRSIZ
319. KAPI
320. HOROZ
321. BARDAK
322. İĞDE
323. MANTAR
324. SOĞAN
325. PIRASA

HALK BİLMECELER

326. ÇİLEK
327. KOYUN
328. GÜVERCİN
329. GÖKKUŞAĞI
330. YUMURTA
331. MEZARLIK
332. TREN
333. ELMA
334. İNCİR
335. ÇAY
336. KAR
337. BALIK
338. BAL
339. KATIR
340. SALYANGOZ
341. LAHANA
342. GÖZ
343. PARA
344. MAAŞ
345. EMEKLİ
346. ZAM
347. TİYATRO
348. SPOR TOTO
349. GOL
350. LİG MAÇI

351. ANAHTAR
352. ELEKTRİK
353. BELA
354. KAYNANA
355. DİLEKÇE
356. TELEVİZYON
357. BİZİM SOKAK
358. DOLMUŞ – TAKSİ
359. KİBRİT
360. FUTBOL TOPU
361. LAHANA
362. BALIK
363. MUZ
364. KURBAĞA
365. HAVLU
366. YANGIN
367. KAPI
368. KARPUZ
369. VAPUR
370. UYKU
371. YUMURTA
372. DUDAK
373. GÖZ
374. MEKTUP
375. KÖSTEBEK

HALK BİLMECELER

- 376. PİRE**
377. PİRE
378. SALYANGOZ
379. SÜT
380. SİVRİSİNEK
381. YUMURTA
382. CENAZE
383. AĞIZ
384. UYKU
385. GERGEF
386. MUM
387. ORMAN
388. SİNEMA
389. MODA
390. GÜNEŞ
391. SU
392. BADEM
393. ERİK
394. SARIMSAK
395. EKMEK
396. TÜTÜN
397. KESTANE
398. TABUT
399. NAMAZ
400. KADAYIF

401. AĞAÇ
402. ANNE
403. ARI
404. BALON
405. ARI
406. TABUT
407. DEĞİRMEN
408. DALGA
409. TAŞIT
410. AĞUSTOS BÖCEĞİ
411. ARMUT
412. AYNA
413. SOBA
414. BAĞ
415. BAL
416. YAĞMUR
417. BAL
418. GÜL
419. KURBAĞA
420. KURBAĞA
421. KARINCA
422. BALINA
423. GELİNCİK
424. HARİTA
425. TELEFON

HALK BİLMECELER

426. KEDİ
427. GÜL
428. HAYAT
429. AKIL
430. KAHVE
431. KINA
432. SOBA
433. ARI
434. HARİTA
435. RÜYA
436. AYI
437. GÖLGE
438. MISIR
439. ŞEMSIYE
440. CEVİZ
441. KOYUN
442. ÖRÜMCEK
443. DENİZ
444. TELEFON
445. ÖRÜMCEK
446. LEYLEK
447. AĞIZ
448. BAL
449. KOYUN
450. DOMATES

Abdülhakim ALTUNTOP

---

451. PORTAKAL
452. GÖZLÜK
453. DEF
454. ÜTÜ
455. GÖKKUŞAĞI
456. GECE
457. BAMYA

**** SON ****

HALK BİLMECELER

*** BİLMECE KAYNAKLARI**

- * TEZEL, Naki, Türk Halk Bilmeceleri, Ankara 1969.
- * EYÜBOĞLU, İsmet Zeki, Bilmecenin Yapısı, TFA, 1962,

- * ELÇİN, Şükrü, Türk Bilmeceleri, MEB, İstanbul 1970.
- * ELÇİN, Şükrü, Halk Edebiyatına Giriş, Akçağ Yayınları - Ankara, 1993
- * ÇELEBİOĞLU Amil, Türk Bilmeceler Hazinesi, İstanbul, 1979.

- * BAŞGÖZ İlhan - Türk Bilmeceleri Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1993.

- * BAŞGÖZ İlhan - Andreas Tietze, Türk Halkının Bilmeceleri, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999.

- * KAYMAZ Rıfkı, YILMAZ Zübeyir, ER Sırrı, Türk Bilmecelerinden Seçmeler, MEB 100 Eser, Ankara, 2008.

Abdülhakim ALTUNTOP

WEB SİTEMİZ

WWW.ALTUNTOP.ORG

HALK BİLMECELER

İSLAM ve BİLİM SAYFAMIZ

ALTUNTOP.ORG **İSLAM ve BİLİM** **E-MAIL**

ALTUNTOP.ORG İSLAM ve BİLİM ZİYARETÇİ BEĞETİ TAVNINI ERİNE

ANA SAYFA

İSLAM ve BİLİM

ÖNSÖZ

POPÜLER KÜTÜPLER

DİN BİLGİLERİ

SAĞLIK BİLGİLERİ

İSLAMIN BİLİM ADIMLARI

ALTUN SAYAC

Aktif Erişim:	1
İçerik İstatistikleri:	121
Toplam Ziyaret:	74094
IP Adresleri İZLEMEK İÇİN	
Çevrimdışı TIKI (H)	

İletişim: İ. İsmail

İSLAM ve BİLİM

1. Kısım No : 11 Hİ : 2007 HATA BİLDÜR

2. Kısım İsmi : İSLAM ve BİLİM DERGİSİ

Web Adresi : <http://www.altuntop.org/islamvebilim/onsöz.asp>

1. Kısım No : 12 Hİ : 2008 HATA BİLDÜR

2. Kısım İsmi : AY İSRA ÖNERİSİ

Web Adresi : <http://www.altuntop.org/islamvebilim/izyafadisi.asp>

1. Kısım No : 13 Hİ : 2009 HATA BİLDÜR

2. Kısım İsmi : AY SAĞIĞI KİTİ

Web Adresi : <http://www.altuntop.org/islamvebilim/izyafadisi.asp>

1. Kısım No : 14 Hİ : 2010 HATA BİLDÜR

2. Kısım İsmi : GÜZELİMİZ GİZLİLERİ

Web Adresi : <http://www.altuntop.org/islamvebilim/izyafadisi.asp>

1. Kısım No : 15 Hİ : 2011 HATA BİLDÜR

2. Kısım İsmi : CALABEY MEKKEBİNE

Web Adresi : <http://www.altuntop.org/islamvebilim/calabeymekkebesi.asp>

1. Kısım No : 16 Hİ : 2012 HATA BİLDÜR

2. Kısım İsmi : BAKİİM ATARÖLÜBÜ

Web Adresi : <http://www.altuntop.org/islamvebilim/bakidem.asp>

1. Kısım No : 17 Hİ : 2013 HATA BİLDÜR

2. Kısım İsmi : İSLAM ve BİLİM

Web Adresi : <http://www.altuntop.org/islamvebilim/islamvebilim.asp>

ANA SAYFA

Facebook'a Geçin

YASAL UYARI

İLETİŞİM SAYFASI

HABERLER

ANA SAYFA

ALTUNTOP.ORG İSLAM ve BİLİM E-MAIL

<http://www.altuntop.org/islamvebilim/>

Abdülhakim ALTUNTOP

HALK BİLMECELER